

“Döviz Kuru Kamu İlaç Bütçesini Yönetmek Üzere Bir Tedbir Olarak Kullanılamaz”

Yaşadığımız kur dalgalanmalarının ve özellikle Türk Lirası'nın önemli uluslararası paralar karşısında değer kaybınınin sektörümüzde faaliyet gösteren firmalar üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri konusunda neler söyleyebilirsiniz?

İlaç fiyatları aşağıda kısaca açıklanan bir sistematik dahilinde kamu otoritesi tarafından belirlenmektedir. Bu sistematik içinde de döviz kurları çok önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, Türk Lirası'nın özellikle Avro karşısındaki değer kaybı, gerekli düzenlemeler yapılmadığı takdirde ilaç sektöründe ciddi kayıplara neden olmaktadır.

2004 yılında ülkemizde ilaç fiyatlandırma sisteminde kaynak (referans) fiyat uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda, Avrupa Birliği'nde ilaç fiyatlarının en ucuz olduğu 5 ülkedeki ilaç fiyatları arasından en ucuz olanlar ülkemizdeki üretici fiyatları için kaynak olarak alınarak Sağlık Bakanlığı'na belirlenmektedir. Bu ülkeler Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz ve Yunanistan olarak belirlenmiş ve süreç **Kararda, mahkemeye sunduğumuz gerekçelere paralel olarak, global bütçe uygulamasının kur ayarlamasının yapılmaması için haklı bir gerekçe oluşturamayacağı ve döviz kurunun, kamu ilaç bütçesini yönetmek üzere bir tedbir olarak kullanılamayacağı ifade edilmiştir.**

inde değişmemiştir. Bir ilaç bu beş ülkeden hangisinde en düşük fiyata satılıyorsa, ülkemiz için o fiyat kaynak olarak alınmaktadır.

Kaynak fiyatlar Avro cinsinden oldukları için bunların TL'ye dönüştürülmesi ise Fiyat Değerlendirme Komisyonu tarafından belirlenen Dönemsel Avro Değeri (DAD) aracılığıyla yapılmaktadır. Öte yandan, Merkez Bankası'nca yayınlanan Avro kuru üzerinden hesaplanan ortalama değer belirlenen sınırların dışına çıktığı noktada DAD yeniden belirlenmektedir. Ancak, mevzuatta belirlenen şartlar gerçekleştiği halde DAD Nisan 2009'dan bu yana 1,9595 TL'de sabit tutularak ilaç fiyatları artırılmamıştır. Böylece, halihazırda AB ülkelerinden daha ucuza satılmakta olan ilaçlar kur etkisi nedeniyle daha da düşük fiyatlı hale gelmiştir. DAD'ın güncellenmemesi nedeniyle Sağlık Bakanlığı'na dava açılmıştır. Dava sektörümüz lehine sonuçlanmış ve karar geçtiğimiz Nisan ayında tebliğ edilmiştir.

Söz konusu Kararda, mahkemeye sunduğumuz gerekçelere paralel olarak, global bütçe uygulamasının kur ayarlamasının yapılmaması için haklı bir gerekçe oluşturamayacağı ve döviz kurunun, kamu ilaç bütçesini yönetmek üzere bir tedbir olarak kullanılamayacağı ifade edilmiştir.

Bunun üzerine, 18 Mayıs 2015 tarihinde toplanan Fiyat Değerlendirme Komisyonu, DAD'ı yaklaşık %2,07 oranında bir artışla 2,00.-TL olarak tespit etmiştir.

DAD'ın cari kurdan düşük seviyede bırakılarak fiyatların baskılanması, ithal girdi maliyetlerinde ortaya çıkan döviz kuru kaynaklı artışların yaşandığı bir ortamda ilaç üreticilerini zor durumda bırakmaktadır.

Kararın verildiği tarih itibarıyla güncel Avro satış kuru olan 2,9453.-TL, açıklanan 2,00.-TL tutarındaki yeni DAD'a göre %47,3 oranında daha fazladır. Seçim sonrasında kurların yükselmesi ile DAD'a göre fark %54.0 seviyelerine ulaşmıştır.

Artış oranı maalesef endüstrimizin 5 senedir uğradığı haksızlıkları giderecek, gelişimini destekleyecek yönde olmamıştır.

Özellikle bu tür dalgalanmaların olumsuz etkilerine karşı ne tür tedbir ve politikalar önerebilirsiniz?

Bu türden döviz kuru artışları yaşandığında ilaç fiyatlarının daha dinamik bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. DAD'ın cari kurdan düşük seviyede bırakılarak fiyatların baskılanması, ithal girdi maliyetlerinde ortaya çıkan döviz kuru kaynaklı artışların yaşandığı bir ortamda ilaç üreticilerini zor durumda bırakmaktadır. Bu yaklaşım bir yandan sunulan ilaç hizmetini aksatacak riskleri ortaya çıkarırken diğer yandan da sektörün Ar-Ge kapasitesini geliştirerek daha yüksek katma değerli ürünler üretebilmesini zorlaştırmaktadır. ■